

ENERGIE ȘI BIOMASĂ

Cuprins

- În 2013, Proiectul Energie și Biomasă va acoperi toată Republica Moldova
- 27 sate din Strășeni, Ialoveni, Călărași, Nisporeni, Căușeni și Taraclia au trecut prima etapă de selecție
- Academia de Administrare Publică a lansat cursul de energie regenerabilă și eficiență energetică
- O misiune de afaceri din Republica Moldova va cunoaște experiența țărilor Uniunii Europene în producerea cazanelor pe biomasă
- Primarii din Taraclia au mers la Hâncești pentru a vedea pe viu ce înseamnă încălzire pe biomasă
- Cinci companii locale și-au anunțat intenția de a asambla local cazane pe biomasă în cadrul programului de subvenționare lansat de proiect
- Continuă Programul de comercializare în rate a echipamentului de balotare și de brichetare a biomasei
- Energia regenerabilă încălzește casele, nu planeta
- ENERTEL aduce primăvara
- Calendarul evenimentelor Proiectului Energie și Biomasă

Nº8

Ianuarie-Februarie 2013

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova Buletin electronic

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Viața, natura și energia se declină la feminin. Dragi femei, fie ca primăvara iubirii să Vă inunde inimile cu bucuria și parfumul tuturor florilor sale. Vă dorim un 8 Martie cât mai frumos!

Cu drag, echipa Proiectului Energie și Biomasă

Suntem mândri să lucrăm în echipă cu femei profesioniste, fie ele directoare de școli, grădinițe, primărițe, profesoare, educatoare, lideri comunitari, antreprenoare ș.a. Vedeți istoria uneia dintre ele

Femeile pot fi lideri extraordinari! Vedeți istoria Doamnei Taisia Patrașcu, directoare la grădinița din s. Sudarca, rl Donduseni, femeia care a adus energia din biomasă în sat.

Taisia Patrașcu este de 20 de ani directoare la grădinița din satul Sudarca, raionul Donduseni. Copiii pe care i-a educat în grădiniță acum două decenii își aduc copiii la aceeași grădiniță și la aceeași directoare. „Este o femeie corectă, profesionistă și foarte bună, exact așa cum trebuie să fie o directoare de grădiniță”, spune Victor, operator la noua centrală termică pe biomasă.

Din 2012, grădinița din Sudarca a trecut la energia din biomasă. Noul sistem modern de încălzire pe bază de brichete a înlocuit vechile sobe construite în fiecare grupă. „Sunt mândră că am reușit să accesăm finanțarea Proiectului Energie și Biomasă. Iernile trecute, eram nevoiți să stăm cu toți copiii într-o singură sală pe care o încălzeam cu cărbune. Era fum și frig. Acum e cald în toată grădinița și e atât de bine”, spune Taisia Patrașcu.

Pe lângă rolul de manager, doamna directoare, medic de profesie, are grijă și de sănătatea copiilor. Ea este cunoscută și ca salvatoare de vieți. Ani buni în urmă, datorită primului ajutor medical acordat corect unui copil acesta a fost salvat de la moarte. Părinții stau liniștiți că-și dau copiii pe mâini bune. La Sudarca, datorită Taisiei Patrașcu, copiii cresc bine.

ȘTIRI PROIECT

ÎN 2013, PROIECTUL ENERGIE ȘI BIOMASĂ VA ACOPERI TOATĂ REPUBLICA MOLDOVA

În 2013, Proiectul Energie și Biomasă va fi prezent în toată Republica Moldova. În acest an, Proiectul „Energie și Biomasă în Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană, se va lansa în 12 noi raioane, astfel acoperind întreaga țară.

Strășeni, Taraclia, Căușeni, Călărăși, Nisporeni și Ialoveni sunt primele raioane acoperite în acest an de Proiectul Energie și Biomasă. Echipa proiectului merge în fiecare raion unde prezintă, în cadrul ședințelor publice, în detaliu Proiectul Energie și Biomasă, expune condițiile pe care urmează să le întrunească satele ce vor să își încălzească instituțiile publice cu energie regenerabilă. La ședințe sunt invitați să participe primarii, antreprenorii agricoli, directorii de instituții publice din toate satele raionului.

Ulterior, comunitățile interesate din raioanele menționate mai sus urmează să expedieze pe adresa Proiectului Energie și Biomasă scrisori de intenție. „Comunitățile ce vor să își instaleze centrale termice de ardere a biomasei vor trece patru etape de selecție: evaluarea scrisorilor de intenție, (2) examinarea cererilor de proiect, (3) performanța energetică a clădirii, (4) evaluarea finală și aprobarea proiectelor pentru investiții”, a declarat Alexandru Ursul, managerul Proiectului Energie și Biomasă.

Criteriile de selectare pot fi accesate pe pagina web a Proiectului Energie și Biomasă:
<http://biomasa.aee.md/selection-criteria-ro/>

În primii doi ani de activitate, Proiectul Energie și Biomasă a acoperit **20 raioane și UTA Gagauz Yeri. 104 comunități rurale** din aceste regiuni au fost deja selectate să își conecteze instituțiile publice la sisteme termice alternative celor existente. În total, în **121 de școli, grădinițe, centre comunitare și primării** sunt instalate (în proces de instalare) centrale moderne pe bază de biomasă cu sprijinul financiar al Proiectului Energie și Biomasă. Peste **75.000 de persoane** vor beneficia de energie furnizată sigur și de confort termic sporit. Noile sisteme termice de încălzire au condus la crearea a **226 noi locuri de muncă**, precum și la crearea a **zeci de afaceri noi** de producere a peletelor și brichetelor. Investiția totală a Proiectului Energie și Biomasă în aceste localități a fost de 8 mln. 143 mii USD, comunitățile contribuind cu 2 mln. 434 mii USD.

În total, până în 2014, cel puțin 130 de școli, grădinițe, alte instituții publice își vor instala sisteme termice alternative pe bază de biomasă cu bani europeni.

27 SATE DIN STRĂȘENI, IALOVENI, CĂLĂRAȘI, NISPORENI, CĂUȘENI ȘI TARACLIA AU TRECUT PRIMA ETAPĂ DE SELECȚIE

Comunitățile rurale din raioanele Strășeni, Ialoveni, Călărași, Nisporeni, Căușeni și Taraclia ce vor să își conecteze instituțiile publice la sisteme de încălzire pe bază de biomasă au trecut prima etapă de selecție.

Comitetul de evaluare, format din reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenției pentru Eficiență Energetică, Delegației UE în Moldova și PNUD Moldova, au selectat 27 sate din aceste raioane pentru următoarea etapă de concurs. Este vorba despre satele Cojușna, Miclușeni, Vorniceni (raionul Strășeni), Hîrbăvăț, Meleșeni, Rădeni, Săseni, Țibirica, Vălcineț (raionul Călărași), Misovca/com. Gangura, Pojăreni, Puhoi, Ruseștii Vechi (raionul Ialoveni), Brătuleni, Soltănești, Valea-Trestieni (raionul Nisporeni), Ciuflești, Cîrnășeni Noi, Constantinovca, com. Pervomaisc, Plop-Știubei, Tănătarii Noi, Ucraina (raionul Căușeni), Budăi, Cairaclia, Cealic, Ciumai, com. Vinogradovca, Novoseolovca (raionul Taraclia)

În februarie, echipe de ingineri și experți în mobilizare comunitară din cadrul Proiectului Energie și Biomasă au mers în fiecare sat selectat pentru a face întruniri publice cu participarea locuitorilor satului. La aceste întruniri, locuitorii satelor au aflat în detaliu activitățile Proiectului Energie și Biomasă, beneficiile instalării sistemelor alternative pe bază de biomasă, sprijinul financiar și logistic acordat de Proiectul Energie și Biomasă, precum și responsabilitățile și contribuția comunității. Totodată, experții au verificat în teren corectitudinea informației conținute în scrisoarea de intenție.

În urma acestor întruniri, în fiecare sat au fost create Comitete locale ale proiectului formate din reprezentanți ai APL, instituției publice care va trece la sursa energetică pe bază de biomasă, ONG-urilor locale, întreprinzători și lideri locali. Reprezentanții Comitetelor locale ale proiectului au elaborat propunerea de proiect de conectare a instituției publice la sisteme de încălzire pe bază de biomasă și au prezentat-o Proiectului Energie și Biomasă.

Fiecare propune de proiect va fi analizată de membrii Comitetului de evaluare. Decizia finală privind comunitățile selectate pentru a instala centralele termice pe bază de biomasă va fi luată pe 16 martie de către membrii Comitetului de evaluare.

ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ A LANSAT CURSUL DE ENERGHIE REGENERABILĂ ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Academia de Administrare Publică a lansat pe 27 februarie Cursul de regenerabile și eficiență energetică. Cursul este o inițiativă a Proiectului Energie și Biomasă și a Agenției pentru Eficiență Energetică.

Aleșii locali învață începând din acea zi cum să valorifice sursele de energie regenerabilă și să sporească acțiunile de eficiență energetică în comunitățile, regiunile de care sunt responsabili. „Sunt subiecte de interes sporit pentru fiecare. Vreau să aflu cât mai multă informație despre cum pot transforma sursele naturale în energie, cum pot conserva energia și îmbunătăți performanța energetică a clădirilor, astfel încât să nu fim nevoiți să încălzim frigul de afară și să plătim facturi mari pentru confort minim. Sunt extrem de interesat și de exemplele de succes de utilizare a energiei regenerabile din comunitățile noastre. Sper ca acest curs să mă ajute să găsesc răspuns la aceste întrebări”, spune Petru Cosoi, vicepreședinte al raionului Călărași.

Cursul de regenerabile și eficiență energetică este parte a Programului anual de instruire realizat la Academia de Administrare Publică și este predat de către rectorul Academiei, Vasile Marina. „Este pentru prima oară când Academia de Administrare Publică abordează acest subiect, unul prioritar pen-

tru Republica Moldova. Îmi doresc ca acest curs, pe lângă cunoștințele în energia alternativă și eficiența energetică, să și motiveze aleșii locali să valorifice în propriile comunități energia regenerabilă. Astfel încât să avem comunități eficiente energetic și libere de surse energetice fosile”, a declarat rectorul Academiei de Administrare Publică, Vasile Marina.

„Ne bucurăm că inițiativa noastră de a extinde subiectul regenerabilelor și eficienței energetice la nivel național a fost preluată cu deschidere de către Academia de Administrare Publică. Este important ca liderii decizionali de la nivel regional și local să cunoască măsurile de eficiență energetică ce sunt la îndemână, potențialul, dar și posibilitățile de valorificare a resurselor regenerabile, astfel contribuind la sporirea securității energetice la nivel local, la dezvoltarea de noi afaceri, locuri de muncă și, nu în ultimul rând, la protejarea mediului ambiant”, susține Victoria Ignat, specialist în instruire și dezvoltarea capacităților în cadrul Proiectului Energie și Biomasă.

O MISIUNE DE AFACERI DIN REPUBLICA MOLDOVA VA CUNOAȘTE EXPERIENȚA ȚĂRILOR UNIUNII EUROPENE ÎN PRODUCEREA CAZANELOR PE BIOMASĂ

În perioada 16-29 martie, o misiune de afaceri din Republica Moldova va vizita Polonia, Cehia și România pentru a cunoaște tehnologiile de producere și asamblare a cazanelor pe biomasă. 7 oameni de afaceri, manageri ai companiilor naționale din

sectorul energetic precum și experți de la Agenția pentru Eficiență Energetică vor vizita întreprinderi de producere a cazanelor de ardere a combustibililor din biomasă, vor face schimb de experiență, vor avea întâlniri cu oamenii de afaceri din sectorul bioenergetic, precum și cu autorități naționale responsabile de domeniul de regenerabile și eficiență energetică din statele europene. Oamenii de afaceri din Republica Moldova vor acumula informație adițională pentru dezvoltarea pieței locale a cazanelor pe biomasă produse în țările dezvoltate, precum performanța lor tehnologică, tipul de combustibil necesar pentru buna lor funcționare, gradul de automatizare, autonomia de lucru, etc.

Misiunea de afaceri este organizată cu sprijinul Proiectului Energie și Biomasă. Aceasta este una din șirul de activități menite să contribuie la crearea unui sistem sigur, competitiv și durabil de asamblare locală a cazanelor pe biomasă.

PRIMARII DIN TARACLIA AU MERS LA HÂNCEȘTI PENTRU A VEDEA PE VIU CE ÎNSEAMNĂ ÎNCĂLZIRE PE BIOMASĂ

Primarii, directorii de școli, grădinițe, centre comunitare din satele raionului Taraclia au vizitat pe 13 februarie mai multe sate din raionul Hâncești ce își încălzesc instituțiile publice cu energie din biomasă. Șase sate din raionul Taraclia, ce au trecut prima etapă de selecție, urmează să decidă ce tip de combustibil din biomasă vor să utilizeze la instituțiile publice.

„Vizita de azi m-a ajutat să fac alegerea corectă. Vom opta pentru instalarea unui cazan mixt ce arde atât brichete, cât și pelete. Experiența satelor Cărpineni și Crasnoarmeisocoe ce au instalate asemenea centrale termice m-au convins de eficiența lor”, spune Tatiana Lantinova, directorul grădiniței din satul Novosiolovca, r. Taraclia. Grădinița de aici se încălzește cu sobe ce ard cărbune sau lemne. Din cauza sistemului ineficient de încălzire, dar și a prețului mare la cărbune și lemn sunt încălzite doar grupele în care stau copiii, restul încăperilor rămânând la rece.

Precizăm că raionul Taraclia este unul din cele șase raioane în care Proiectul Energie și Biomasă s-a lansat în ianuarie 2013. Șase sate din acest raion - Budăi, Cairaclia, Cealíc, Ciulai, Vinogradovca și Novosiolovca – au trecut prima etapă de selecție.

CINCI COMPANII LOCALE ȘI-AU ANUNȚAT INTENȚIA DE A ASAMBLA LOCAL CAZANE PE BIOMASĂ ÎN CADRUL PROGRAMULUI DE SUBVENȚIONARE LANȘAT DE PROIECT

Agenția pentru Eficiență Energetică, în parteneriat cu Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă în Moldova”, în urma unui concurs public, au recepționat identificat 5 companii locale care să asambleze-producă cazane de ardere a peletelor și/sau brichetelor. La moment, au fost depuse 5 dosare care vor fi analizate și acreditate în cadrul Programului de subvenționare a procurării cazanelor pe biomasă pentru gospodăriile casnice ce va fi lansat de Proiectul Energie și Biomasă în luna martie curent. Amintim că în cadrul acestui program, peste 600 de familii vor putea beneficia de subvenții la procurarea cazanelor pe brichete și pelete.

Companiile selectate vor asambla în Republica Moldova cazanele ce vor fi oferite ulterior gospodăriilor casnice în condiții avantajoase. Cazanele ce vor fi oferite ulterior în cadrul Programului de subvenționare vor avea următorii parametri tehnici:

Caracteristici	Tipul cazanului			
	Pelete	Brichete	Combinat	Universal
Tipul combustibilului	Pelete	Brichete	Combinat	Universal
Diametrul (mm)	≤10	≤100	≤100/≤10	≤100/≤10
Lungimea (mm)	≤30	≤500	≤500/≤30	≤500/≤30
Puterea (kW)	12-25	12-25	12-25	12-25
Eficiența (%)	>75	>75	>75	>75
Autonomia de lucru (ore fără intervenția operatorului)	min 6	min 6	min 6	min 6
Conexiune electrică (V)	230	230	230	230
Panou automatizat de control	opțional	opțional	opțional	opțional

Precizăm că înregistrarea și evaluarea ofertelor pentru participarea în programul de acreditare este un proces continuu. Detalii despre condițiile de înscriere în concurs le găsiți aici:

<http://biomasa.aee.md/news-ro/1736/>

CONTINUĂ PROGRAMUL DE COMERCIALIZARE ÎN RATE A ECHIPAMENTULUI DE BALOTARE ȘI DE BRICHETARE A BIOMASEI

Doritorii de a cumpăra în leasing echipament de balotare și/sau brichetare a biomasei pot depune dosare la instituțiile delegate. Amintim că Programul de comercializare în rate a echipamentului de balotare și de brichetare a biomasei, lansat de Proiectul Energie și Biomasă, este în valoare de 1 mln. de Euro, acordată de Uniunea Europeană.

Doritorii de a cumpăra echipament de brichetare sunt rugați să contacteze Agenția pentru Eficiență Energetică, instituția subcontractată în acest scop.

Mob: +373 6977 6977. www.aee.md

Programul vizează stimularea pieței de producere a combustibilului din biomasă în Republica Moldova și este destinat facilitării procurării în regim de leasing de către subiecții sectorului privat a unui vast sortiment de echipamente de balotare și/sau producere a brichetelor din biomasă. Echipamentul este acordat în condiții avantajoase pe o perioadă de 3 ani, cu 0% comision, 0% dobândă și 0% TVA.

Doritorii de a cumpăra echipament de balotare și transportare a baloturilor sunt rugați să apeleze la Unitatea de Implementare a Proiectului Japonez 2KR, organizația subcontractată în acest scop.

Tel: +373 22 278 463, Mob: +373 69119129. www.2kr.md

ENERGIA REGENERABILĂ ÎNCĂLZEȘTE CASELE, NU PLANETA

„Energia regenerabilă încălzește casele, nu planeta”, acesta este mesajul promovat de băieții de la FurioSnails într-un spot video produs de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă în Moldova”. Spotul video reprezintă un concert al băieților de la FurioSnails în care toate instrumentele muzicale sunt alimentate de la energia solară. A fost pentru prima dată când echipamentul unei formații din Moldova a fost alimentat de la energia regenerabilă.

„Nouă ne pasă de mediul în care trăim. Vrem să-l păstrăm curat”. „Astăzi echipamentul nostru este alimentat de la baterii solare”. „Acest parc este iluminat noaptea datorită energiei vântului”. „Iar pentru a proteja mediul oamenii din țara noastră își pot încălzi casele cu brichete și pelete”, sunt replicile rostite de băieții de la FurioSnails în spotul video.

Toate spoturile video parte a Campaniei de Comunicare pro-energie regenerabilă, produse de Proiectul Energie și Biomasă, le găsiți pe pagina web: www.biomasa.aee.md

ENERGEL ADUCE PRIMĂVARA

Primăvara vine cu Energel, fanul energiei din natură! Energel, mascota Campaniei Educationale lansate de Proiectul Energie și Biomasa, ne îndeamnă într-o serie de spoturi video să folosim energia regenerabilă și să o consumăm înțelept.

Vedeți aici seria de spoturi video Energel
<http://biomasa.aee.md/video-ro/>
 și urmați-i îndemnul.

CALENDARUL EVENIMENTELOR PROIECTULUI ENERGIE ȘI BIOMASĂ

16-29 Martie	Misiune de afaceri în Polonia, Cehia, România "Studierea țărilor Uniunii Europene în producerea cazanelor de ardere a combustibilului din biomasă".
14 Martie	Ședința Comitetului de Selectare a comunităților rurale din raioanele Ialoveni, Strășeni, Călărași, Nisporeni, Căușeni, Taraclia ce vor să își conecteze instituțiile publice la sisteme de încălzire pe bază de biomasă; a doua etapă de selecție
Martie (tbd)	Lansarea Programului de subvenționare a procurării cazanelor pe biomasa pentru gospodăriile casnice

Contacte:

str. Sfatul Țării 29, etaj 3, bir. 304, Chișinău, Moldova. Tel.: (+373 22) 839985, Tel./Fax: (+373 22) 839983
www.biomasa.aee.md, e-mail: ina.zglavuta@undp.org

Buletinul electronic este produs de Proiectul Energie și Biomasa în Moldova. Proiectul, implementat în 2011-2014, are un buget total de 14,56 milioane Euro, acordat de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și de PNUD Moldova (560.000 Euro).

Opiniile exprimate în publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene și al PNUD Moldova